

5 IMPROVIZOVANÉ UKRYTÍ (ČÁST C)

Část C metodiky obsahuje obecná doporučení, určená široké veřejnosti, ke způsobu provedení improvizovaného ukrytí. Základní zásady jsou objasněny v jednotlivých podkapitolách.

5.1 Kde se ukryt?

Pořadí priorit je uvedeno v tabulce 5-1.

Tabulka 5-1: Pořadí priority míst pro improvizované ukrytí.

Pořadí	Místo	Minimální podmínky	Zdůvodnění
1	Podzemní část objektu (např. sklep, suterén nebo podzemní garáž)	bez prosklení; masivní zdi; nejméně 2 únikové cesty (nemusí se jednat o CHÚC)	nejvyšší ochrana proti střepinám a pádu trosek ⁷⁵
2	Vnitřní trakt v prostoru nad úrovní terénu (např. jádro budovy)	nejméně 2 nosné zdi mezi místem ukrytí a fasádou budovy; žádná okna	tlumí tlakovou vlnu, chrání před fragmenty ⁷⁶
3	Chráněná úniková cesta (CHÚC, je-li v domě k dispozici)	bez prosklení	CHÚC má zvýšenou požární odolnost, což z ní dělá vhodný prostor pro vedení evakuace i krátkodobé ukrytí
4	Vnitřní chodba bez oken	zavřené všechny dveře	rychle dostupné místo, snižuje riziko poranění sklem rozbitým tlakovou vlnou

Pozn.: Pokud je budova lehké konstrukce (dřevo, sendvičové panely) je vhodné zvážit dle okolností **přesun do jiné, masivnější stavby** ⁷⁷.

⁷⁵ *Safe Rooms and Shelters, Protecting People Against Terrorist Attacks. FEMA 453.* Online. Risk Management Series. FEMA, 2006. Dostupné z: <https://www.fema.gov/sites/default/files/2020-08/fema453.pdf>. [citováno 2025-04-21].

⁷⁶ Tamtéž.

⁷⁷ Tamtéž.

5.2 Co dělat při varovném signálu?

Rychlý kontrolní seznam je uveden v tabulce 5-2.

Tabulka 5-2: Šest kroků po vyhlášení varování.

Krok	Co dělat?	Poznámka
1	Okamžitě se přemístěte dovnitř.	Přerušte venkovní činnost; nevystavujte se výhledům z ulice.
2	Vyberte si vhodné místo k ukrytí.	Podzemní část objektu / vnitřní trakt / chráněná úniková cesta dle tabulky 5-1; co nejdál od oken.
3	Zavřete dveře (za sebou vícero).	Každé zavřené dveře tlumí tlak, hluk, kouř.
4	Lehněte / klekněte si za překážku.	Vnitřní nosná stěna, schodišťové jádro, plná skříň.
5	Chraňte hlavu, oči, uši.	Helma/čepice, brýle, špunty.
6	Vyčkejte pokynů.	Nevycházejte, dokud se situace neuklidní a není bezpečné opustit úkryt

Pozn.: Zpracováno v souladu s příručkou FEMA 453⁷⁸.

5.3 Úniková zásada „1 + 1“

Úniková zásada „1 + 1“ vyjadřuje nezbytnost přítomnosti nejméně 2 různých únikových cest z úkrytu, např. **1 hlavního vchodu a 1 nouzového výlez**. Minimální technické požadavky na únikové cesty shrnuje tabulka 5-3.

Tabulka 5-3: Úniková zásada „1 + 1“ – minimální požadavky.

Prvek	Minimum	Poznámka
Hlavní únik	Dveře šířky $\geq 0,9$ m; průchodná trasa	Mějte kliku z vnitřní strany; odsunout překážky.
Nouzový výlez	Jakýkoliv nouzový výlez dostatečně široký k opuštění prostoru	

⁷⁸ *Safe Rooms and Shelters, Protecting People Against Terrorist Attacks. FEMA 453.* Online. Risk Management Series. FEMA, 2006. Dostupné z: <https://www.fema.gov/sites/default/files/2020-08/fema453.pdf>. [citováno 2025-04-21].

5.4 Orientační kapacita úkrytu a maximální doba pobytu

Pro krátkodobé ukrytí rozhoduje **objem místnosti na osobu a větrání**. Jednoduchý orientační odhad uvádí tabulka 5-4 (konzervativní pravidla pro krátkou dobu pobytu, bez aktivního větrání).

Tabulka 5-4: Orientační odhad kapacity úkrytu a maximální doby pobytu.

Objem místnosti [m ³]	Doporučený max. počet osob pro krátkodobý pobyt do 2 hod.	Obecná doporučení
15–25	2–3	Již po několika desítkách minut může být v úkrytu dusno; držte se proto v chladu a sedte v klidu. Kontrolujte komfort; při přehřátí omezte počet osob. Pokud je to možné, krátce vyvětrejte mimo čas akutního ohrožení (jen, když je to bezpečné).
26–40	3–5	
41–60	5–8	

Pozn.: Tabulka slouží **jen jako orientační vodítko** pro improvizované ukrytí. Zpracováno v souladu s příručkou FEMA 453⁷⁹.

5.5 Rychlé zodolnění za 10 minut

Nejrychlejší opatření ke zodolnění úkrytu při improvizovaném ukrytí shrnuje tabulka 5-5.

Tabulka 5-5: Rychlé kroky pro zvýšení ochrany v interiéru.

Hrozba	Co dělat?
Střepiny	Udržovat odstup od oken. Zavřít a zaklopit vnitřní okenice/žaluzie. Před okno posunout plnou skříň. Nesahat na sklo po otřesu.
Tlaková vlna	Zavřít za sebou více dveří, více překážek znamená větší ochranu.
Pád trosek	Přesun pod masivní strop / pod nosnou část. Vyhnout se podhledům. Držet se u jádra budovy. Nasadit si kapuci, helmu apod.
Hluk/šok	Nasadit si špunty do uší, kapuci/helmu, brýle.
Ztížená orientace (např. trosky, zakouřený prostor)	Připravit svítilnu, telefon apod.; Seznámit se se směrem hlavního východu a nouzového východu/výlezu.

⁷⁹ *Safe Rooms and Shelters, Protecting People Against Terrorist Attacks. FEMA 453.* Online. Risk Management Series. FEMA, 2006. Dostupné z: <https://www.fema.gov/sites/default/files/2020-08/fema453.pdf>. [citováno 2025-04-21].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CBRN	<i>Chemical, Biological, Radiological, Nuclear</i> Chemické, biologické, radiační a nukleární
CPP	Cihla plná pálená
ČSN	Česká technická norma
Ekv.	Ekvivalent
EN	Evropská norma
GIS	Geografický informační systém
CHÚC	Chráněná úniková cesta
IÚ	Improvizované úkryty
KIÚ	Kandidátní improvizovaný úkryt
KZP	Kontrolní a zkušební plán
NATO	<i>North Atlantic Treaty Organization</i> Severoatlantická aliance
N_C	Celková kapacita počtu ukryvaných osob
N_K	Kapacita IÚ při krátkodobém ukrytí
N_{KD}	Kapacita IÚ při dlouhodobém ukrytí
N_{KO}	Očekávaný počet osob
N_{KS}	Kapacita IÚ při střední době ukrytí
NK	Nosná konstrukce
N_T	Cílová kapacita IÚ
PBŘ	Požárně bezpečnostní řešení
PD	Projektová dokumentace
PÚ	Požární úsek
RIÚ	Registr improvizovaných úkrytů
RS	Registr staveb
S_C	Skóre celkové vhodnosti IÚ
S_{CHUC}	Skóre umístění IÚ v CHÚC
S_{IS}	Skóre integrity nosných stěn
S_O	Skóre ohroženosti IÚ
S_{OK}	Skóre odolnosti konstrukce
S_{PU}	Skóre prostoru umístění IÚ
S_{SD}	Skóre dělicí spáry

S_{OV}	Skóre ochranných vlastností IÚ
S_C^*	Předpokládaná hodnota skóre celkové vhodnosti IÚ po provedení navržených úprav
S_{IS}^*	Předpokládaná hodnota skóre integrity nosných stěn po provedení navržených úprav
S_{OK}^*	Předpokládaná hodnota skóre odolnosti konstrukce po provedení navržených úprav
S_{SD}^*	Předpokládaná hodnota skóre dělící spáry po provedení navržených úprav
S_{OV}^*	Předpokládaná hodnota skóre ochranných vlastností IÚ po provedení navržených úprav
SPB	Stupeň požární bezpečnosti
TNT	Trinitrotoluen
VN	Vysoké napětí
VPC	Vápenopísková cihla
V_{TP}	Objem trvalých překážek
VVN	Velmi vysoké napětí
ZVN	Zvláště vysoké napětí